

ПЕТРУШИНА

Тетяна Олегівна —

доктор соціологічних наук,
завідувач відділу економічної
соціології Інституту соціології
НАН України

СПРИЙНЯТТЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ НАУКИ І НАУКОВЦІВ У СУСПІЛЬНІЙ СВІДОМОСТІ

За матеріалами наукової доповіді
на засіданні Президії НАН України
24 грудня 2014 року

Проаналізовано такі індикатори сприйняття громадянами України вітчизняної науки, як ставлення до вибору професії вченого, довіра до вчених НАН України, уявлення про неможливість розвитку Української держави без розвитку науки, розуміння важливості рекомендацій учених для розвитку країни, а також зацікавленість людей у новинах з наукової тематики. Отримані дані свідчать про наявність суспільного запиту на розвиток вітчизняної науки.

Ключові слова: наука, довіра до вчених, вибір професії вченого, наука і суспільство.

Вступ

Неможливо перебільшити роль науки в розвитку сучасного суспільства. Геніально просто про значущість цього соціального інституту ще в XIX ст. сказав Л. Пастер: «Наука має бути найбільш піднесеним втіленням батьківщини, бо з усіх народів першим буде завжди той, який випередить інші у сфері думки і розумової діяльності». Продовженням цих ідей, випробуваних часом і вкорінених у культурі людства, стала Декларація про науку і використання наукових знань, схвалена на Всесвітній конференції з науки під егідою ЮНЕСКО (Будапешт, 1999). У ній зазначено, що наука та її прикладні аспекти сьогодні, як ніколи раніше, необхідні для економічного, соціального, культурного й екологічно безпечного розвитку.

У XXI ст. бути на рівні розвинених країн і успішно конкурувати за гідне місце в сучасному глобальному світі можливо лише за умови нарощування інтелектуальної складової суспільства, створення та реалізації нових ідей і технологій майбутнього. Недооцінка ролі науки, відсутність необхідних умов

для її безупинного розвитку може призвести не лише до негативних соціальних наслідків, а й до незворотної стагнації суспільства. Як підкреслював Ф. Жоліо-Кюрі, країна, яка не розвиває науку, неминуче перетворюється на колонію.

Хоча Україна поки що утримує статус наукової держави і зберігає вагомий науковий потенціал, стан науково-технічної сфери країни є критичним. Як сталося так, що наукова спільнота, серед здобутків якої — перший в Європі цифровий комп'ютер, найбільший у світі літак «Мрія», найпотужніша міжконтинентальна ракета SS-18, унікальні технології зварювання в космосі, під водою, живих тканин та багато чого іншого, не змогла протистояти процесам деградації вітчизняної економіки і суспільства, погіршенню добробуту і соціальної захищеності громадян, не змогла забезпечити обороноздатність країни і запобігти руйнуванню самої науки? Чому на законодавчому рівні, на рівні державної ідеології ми декларуємо збереження та зміцнення науково-технологічного потенціалу, утвердження інноваційної моделі розвитку як пріоритети національних інтересів, а на рівні реальної державної політики маємо протилежне — антинаукову, антиінноваційну політику?

На мою думку, відповідь очевидна: замість подолання недоліків, що мали місце в радянській системі господарювання («затратна економіка», планування від «досягнутого» і відсутність економічної зацікавленості у впровадженні інновацій, недостатній рівень наукового обґрунтування народногосподарських планів, загальна бюрократизація управління тощо), в Україні після розпаду Союзу з'явилися нові монстри — неоліберальна філософія господарювання, кланово-олігархічний капіталізм, всеохоплююча корупція. І це на тлі правового свавілля і цінностей новоствореної ринкової, точніше квазіринкової, економіки, єдиним пріоритетом якої є отримання прибутку. Як наслідок, вітчизняна наука за роки незалежності зазнала катастрофічних змін: зменшилося фінансування, знизився престиж наукової роботи, різко скоротилася чисельність

науковців. Усе це суперечить світовим трендам і ставленню до науки у розвинених країнах. Історія свідчить, що політики, які справді дбають про державу, на перше місце завжди ставлять розвиток науки. Так, у суворі часи громадянської війни гетьман П. Скоропадський схвалив рішення про заснування Української Академії наук. Хочеться сподіватися, що проведення парламентських слухань з питань науки влітку 2014 р., у розпал кризових явищ і трагічних подій на Сході — не випадковий збіг подій, а усвідомлення реальної загрози національній безпеці держави, її майбутньому взагалі в разі продовження існуючого антидержавного ставлення до вітчизняної науки.

Масові опитування стосовно ролі науки в суспільстві

Для пошуку ефективних шляхів розвитку науки важливо мати об'єктивну інформацію щодо сприйняття в суспільній свідомості вітчизняної науки і діяльності науковців. Зрозуміло, що з більшості питань, особливо проблемних питань розвитку науки, цільовою аудиторією для соціологічних опитувань мають бути експерти. Проте громадська думка, загальні уявлення людей щодо низки питань стосовно ролі науки в суспільстві, престижу професії науковця, довіри до вчених дуже важливі для ефективного діалогу влади і науки, влади і суспільства. Не випадково в розвинених країнах світу проводять регулярні опитування населення з приводу ставлення до науки. Так, Національний науковий фонд США кожні два роки оцінює ставлення суспільства до науки, наукової і науково-технічної діяльності за більш як 75 індикаторами і 260 субіндикаторами [1]. У країнах Євросоюзу в рамках спеціального проекту Євробарометр також здійснюється постійний моніторинг громадської думки стосовно цих проблем. Останнє дослідження 2013 р. охоплювало 10 напрямів взаємовідносин науки і суспільства, у кожному з яких респонденти з 28 країн Європи (27 країн ЄС і Хорватії, N = 27563) відповідали на низку запитань.

Отримані дані свідчать, що питання розвитку науки і техніки цікавлять половину жителів країн Європи, в яких проходило опитування (53%). При цьому 40% респондентів зазначили, що вони поінформовані з цих питань. Проте 40% опитаних і не зацікавлені, і не поінформовані в цій галузі. Серед основних джерел інформації з питань розвитку науки більшість респондентів назвали телебачення (65%), Інтернет (35%) і газети (33%). Більше половини респондентів (55%) вважають, що прийняття рішень стосовно науки й технологій потребує обговорення з громадськістю і врахування її думки. Переважна більшість населення країн ЄС згодна з тим, що наука і техніка позитивно впливають на суспільство (77%), роблять життя більш легким, комфортним і здоровим (66%), забезпечують більше можливостей для майбутніх поколінь (75%) [2].

На жаль, в Україні жодного разу не проводилося таке масштабне і комплексне дослідження. Хоча кілька разів науковці Інституту соціології НАН України в рамках масових опитувань відстежували громадську думку стосовно вітчизняної науки і науковців за певними фрагментарними індикаторами (1998, N = 1200; 2003, N = 1500; 2008, N = 1800). Звичайно, робити висновки необхідно не за одним, а за якомога більшою кількістю показників, які з різних боків, у різних смислових контекстах віддзеркалюють ставлення громадян до науки. Дані соціологічного моніторингу 2014 р. (N = 1800) дали змогу оцінити сприйняття населенням вітчизняної науки та її ролі в суспільстві за чотирима показниками: ставленням до вибору професії вченого; рівнем довіри до вчених; уявленням про можливість/неможливість розвитку Української держави та економіки без розвитку вітчизняної науки; авторитетністю вітчизняних учених серед українських громадян. Крім того, ми з'ясували, наскільки наші співвітчизники цікавляться новинами у сфері науки, і порівняли це з їх інтересом до новин в інших сферах життя, а також з даними обстеження громадської думки в європейських державах.

Інтерес українців до наукових новин

При відповіді на запитання «Які новини цікавлять Вас найбільшою мірою?» наші співвітчизники серед новин різної тематики обирали передусім політику (58%). Спортивні новини і проблеми навколишнього середовища цікавлять істотно менші частки громадян (19% і 18% відповідно). Новими науковими відкриттями і технологічними досягненнями цікавиться лише 15% населення (табл. 1).

На жаль, через відмінності в інструментарії опитувань ми не могли повноцінно порівняти результати європейського і українського досліджень. Водночас певні висновки очевидні. Якщо європейців насамперед цікавлять проблемами навколишнього середовища, далі йдуть

Таблиця 1. Зацікавленість громадян України і жителів європейських країн новинами різної тематики, %

Тематика новин	Українські громадяни загалом (2014, N = 1800)	Найкомпетентніші громадяни (2014, N = 1800)	Жителі 27 країн ЄС (2010, N = 26671)
Політика	58	58	68
Спорт	19	21	65
Проблеми навколишнього середовища	18	21	88
Нові медичні відкриття	15	14	82
Культура і мистецтво	15	28	69
Нові наукові відкриття і технологічні досягнення	15	24	79

* Жителі європейських країн відповідали на запитання щодо ступеня їх інтересу до проблем, які стосуються 6 тематичних напрямів, у межах спеціального опитування Євробарометру 2010 р. (респонденти обирали одну з чотирьох альтернатив: «дуже цікавлюся», «помірно цікавлюся», «взагалі не цікавлюся», «не знаю»). У таблиці наведено об'єднані частки тих, хто «дуже цікавиться» і «помірно цікавиться» [3, с. 10]. Українські громадяни, відповідаючи на запитання, які новини цікавлять їх найбільшою мірою, мали можливість обирати кілька варіантів відповідей.

нові медичні і наукові відкриття, а спортивні новини, культура і політика посідають останнє місце, то наші співвітчизники найбільше цікавляться політикою. Безумовно, інтерес до тих чи інших новин залежить від багатьох чинників, хоча саме політика найбільшою мірою цікавить усі без винятку категорії українських громадян. Зацікавленість у новинах науки дещо вища серед громадян, які довіряють ученим НАН України (19%), а серед тих, хто їм не довіряє, науковими новинами цікавляться 11% населення¹. Більше інтересу до них виявляють також самозайняті (23%, для порівняння: серед найманих працівників цими новинами цікавляться 18%), люди із середньою і вищою освітою, а також молодь і представники середнього покоління.

Ураховуючи особливості масової свідомості, ми вирішили для точнішої діагностики сприйняття населенням вітчизняної науки виокремити серед респондентів групу найбільш здатних давати компетентні відповіді на запитання, пов'язані з науковою сферою. Проаналізувавши соціально-демографічні характеристики респондентів, ми за допомогою фільтра із загального масиву відібрали до цієї групи, яку умовно можна вважати «протоекспертами», жителів великих міст, які мають вищу освіту і володіють відповідним рівнем комп'ютерної грамотності (вміють користуватися і постійно використовують комп'ютер на роботі). Отже, якщо загалом науковими новинами в суспільстві цікавиться 15% населення, то серед групи найбільш компетентних респондентів — 24%. Багато це чи мало, особливо порівняно з жителями європейських країн, де кожний другий виявляє інтерес до питань науки і техніки? Думаю, що за жорстких умов виживання, масової малозабезпеченості, відсутності можливостей для дозвілля це — не найгірший показник. Проте за цими цифрами, як і за іншими даними масових опитувань, не можна не бачити і проблеми «деінтелектуалізації» соціуму, що

¹ Тут і далі зазначено лише ті відмінності, для яких існує статистична значущість відмінностей на рівні 1% або 5%.

потребує серйозної уваги і відповідної корекції культурної політики загалом.

Ставлення українських громадян до вибору професії вченого

Неоднозначно виглядає ситуація з престижністю професії вченого. З одного боку, громадська думка оцінює її досить високо. За даними моніторингу 2012 р., ця професія входила до числа найпрестижніших і посідала п'яте-шосте місце серед 31 найменування найрізноманітніших за рівнем кваліфікації й освіти професій, після таких видів професій/занять, як «міністр», «депутат», «керівник банку», «директор заводу», «адвокат», «юрист». Більшість опитаних (63%) оцінювали престиж, повагу до професії вченого на високому рівні, кожний п'ятий — на середньому, а кожний десятий — на низькому. На запитання «Як змінився престиж професії вченого в Україні за останні роки?», за даними попередніх опитувань, приблизно половина відповідала «знизився». Що стосується групи найосвіченіших і найкомпетентніших українських громадян, більшість з них (65%) стабільно відзначали падіння престижу.

Водночас соціальна привабливість професії вченого в масовій свідомості залишається високою. За даними моніторингу 2014 р., 71% українських громадян, якщо близька їм людина вирішила б стати вченим, схвалили б такий вибір, у тому числі безумовно схвалили — 34%, скоріше схвалили — 37%. Вагався з відповіддю кожний четвертий-п'ятий (23%), сприйняли б це негативно — 7% респондентів. Схвальне ставлення до вибору професії науковця переважає в усіх соціально-демографічних групах. Цілком закономірно, що серед тих, кого цікавлять нові наукові відкриття, ступінь такої схвальності вищий, ніж серед тих, кого взагалі ніякі новини не цікавлять (82% і 56% відповідно). Слід підкреслити усталеність соціальної привабливості професії вченого в суспільній свідомості: у 2003 р. така сама більшість українських громадян (71%) була готова схвалити вибір близької людини стати науковцем. Не можна не зазначити, що, за да-

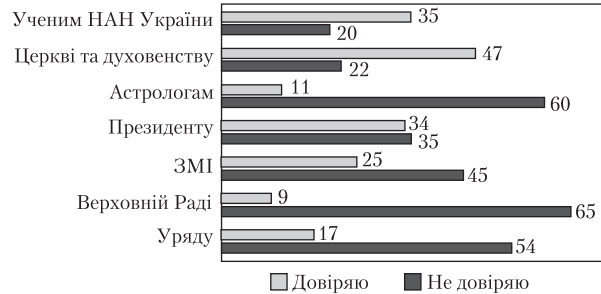
ними інших досліджень (зокрема опитування, проведеного Міжнародним кадровим порталом «HeadHunter Україна» у вересні 2014 р., N = 1200), професія вченого перебуває в десятці найменш престижних професій. Проте сьогодні чимало представників бізнесу та політичної еліти, декларуючи необхідність розвитку науки і не вживаючи для цього ніяких реальних кроків (а часом, навпаки, висловлюючи хибні, недалекоглядні й відверто шкідливі для розвитку науки і країни думки), прагнуть мати вчений ступінь.

Отже, на рівні суспільної свідомості є протиріччя між престижністю професії вченого (як складного порівняльно-оцінювального уявлення людей щодо значущості, визнання, популярності професії в суспільстві з урахуванням його соціокультурних, ціннісних особливостей) і повагою до цієї професії². Дійсно, оцінка об'єктивних параметрів сучасного становища науковця в соціальній ієрархії (насамперед за критерієм заробітної плати) досить низька, що не дивно для суспільства, в якому гроші стали головним мірилом успіху в житті. Проте повага людей до професії вченого залишається високою.

Довіра населення до вчених

На фоні тотальної недовіри до головних офіційних інститутів функціонування суспільства (за винятком персоналізованої довіри своїм близьким і знайомим) ученим НАН України сьогодні довіряють 35% населення. Це досить високий показник, набагато вищий за рівень довіри громадян до Уряду (17%), Верховної Ради (9%), ЗМІ (25%). На сьогодні рівень довіри до вчених можна порівняти лише з рівнем довіри до Президента України (див. рис.).

² Поняття престижу включає кілька компонентів: 1) особисту повагу до людей певних професій; 2) ставлення до професії як «потрібної», «цінної»; 3) уявлення про місце професії в соціальній ієрархії, яка може вибудовуватися за різними критеріями (володінням матеріальними або владними ресурсами, впливом на суспільство тощо); 4) привабливість професії для себе і своїх близьких.

Рівень довіри/недовіри громадян України до деяких інститутів функціонування суспільства (2014, N = 1800), %

Проте слід зазначити кілька принципових моментів. Не довіряє вченим кожний п'ятий житель України (20%), не довіряє Президенту — кожний третій (35%). Крім того, показник довіри до вчених НАН України³ — це суто показник довіри до вчених, до інституту науки взагалі, позбавлений персоналізованого і ситуаційного забарвлення, як, наприклад, показник довіри до Президента. До того ж він, на відміну від останнього, залишається найвищим і у часовому вимірі, про що свідчать дослідження минулих років. Показник довіри до вчених не залежить від статі, віку й освіти людей. Деякі відмінності спостерігаються лише за соціально-економічним статусом зайнятості громадян. Серед самозайнятих частка тих, хто довіряє вченим НАН України, трохи більша, ніж серед групи найманих працівників (42% і 33% відповідно), що, можливо, пов'язано з активнішою життєвою позицією і дещо вищим інтелектуальним потенціалом, а отже, і поінформованістю самозайнятих. Цікаво, що серед групи найбільш компетентних громадян рівень довіри до вчених ще вищий — 45%, такий, як рівень довіри до церкви у суспільстві загалом.

³ Як індикатор довіри громадян до вчених було обрано саме довіру до вчених НАН України не лише тому, що Національна академія наук України є вищою науковою організацією країни, а й для того, щоб звернути увагу респондентів на те, що йдеться про ставлення і довіру саме до вітчизняної науки і науковців.

Уявлення громадян про можливість/неможливість розвитку Української держави та економіки без розвитку вітчизняної науки

Більшість населення (63%) вважає розвиток Української держави та економіки неможливим без розвитку вітчизняної науки, у тому числі 34% громадян вважають це абсолютно неможливим, а 29% — скоріше неможливим. І тільки 8% вважають такий розвиток можливим (5% — скоріше можливим, 3% — абсолютно можливим). Кожний шостий-сьомий опитаний (15%) зазначив, що це неможливо в одних галузях, але цілком можливо в інших. Для 14% опитаних було важко визначити своє ставлення. Думка громадян з цього питання не залежить від статі і віку. Певні відмінності спостерігаються за чинником освіти: серед респондентів з вищою і середньою освітою тих, хто вважає це неможливим, значно більше, ніж серед респондентів, які мають початкову або неповну середню освіту (71%, 65% і 55% відповідно). Набагато більше тих, хто вважає неможливим розвиток нашого суспільства без розвитку науки, серед респондентів, які довіряють ученим НАН України, — 73%. Серед тих, хто їм не довіряє, таких менше — 56%. Слід підкреслити, що навіть серед громадян, які не довіряють ученим НАН України, і серед громадян із найнижчим освітнім рівнем такої думки дотримується більше половини.

Таблиця 2. Розподіл відповідей на запитання анкети «На Вашу думку, на чії рекомендації насамперед повинна спиратися влада при розробленні програми розвитку України?» (2014, N = 1800)

На рекомендації...	%
Вітчизняних учених	35
Представників бізнесу та керівників підприємств	24
Іноземних експертів	24
Політиків і державних діячів України	20
Громадських організацій України	19
Важко сказати	26

Авторитетність вітчизняних учених серед українських громадян

На чії ж рекомендації, на думку громадян, має спиратися влада при розробленні програми розвитку України? Передусім на рекомендації українських учених! На другому місці серед експертів-радників респонденти бачать представників бізнесу та закордонних експертів, на третьому — політиків і громадські організації України (табл. 2).

Статистично значущі відмінності з цього питання спостерігаються за віковим і освітнім чинниками. Простежуються чіткі закономірності: чим старші громадяни, чим вищий їх рівень освіти, тим більший серед них відсоток тих, хто вважає, що влада має спиратися на рекомендації вітчизняних учених. Так, серед громадян з вищою і середньою освітою таких, відповідно, 39% і 37%, а серед громадян з початковою або неповною середньою освітою — 32%. Серед людей старшого віку так вважає 41%, середнього — 35%, а серед молоді — 28%. Цікаво, що, на думку «протоекспертів» — найбільш освічених і компетентних громадян, важливість рекомендацій вітчизняних учених, закордонних експертів і представників бізнесу перебуває приблизно на одному рівні.

Звичайно, на позицію людей з цього питання суттєво впливає чинник довіри до науковців. Серед тих, хто довіряє вченим НАН України, майже половина (46%) вважають, що влада при розробленні програми розвитку України має спиратися насамперед на рекомендації українських учених, серед тих, хто не довіряє їм, таких лише третина (31%). На позицію громадян щодо пріоритетів експертної думки стосовно розвитку країни певний вплив має їх соціально-економічний статус зайнятості. Якщо проранжувати відповіді респондентів на запитання, на чії рекомендації має спиратися влада при розробленні програми розвитку України, отримуємо таке. Серед найманих працівників перше місце «експертного п'єдесталу» посідають вітчизняні вчені (35%), друге місце поділяють закордонні експерти і представники бізнесу (28% і 25% відповідно), третє — полі-

тики і громадські організації України (21 % і 18 %). У самозайнятих бачення з цього приводу інше (аналогічне до групи «протоекспертів»): на першому місці вони бачать бізнесменів, політиків і вітчизняних учених (34 %, 32 % і 30 % відповідно), на другому — громадські організації і закордонних експертів (25 % і 23 %). На мою думку, це пов'язано зі специфікою зайнятості цієї групи респондентів, їх більш активною участю (ніж у більшості найманих працівників) в організаційно-економічних питаннях і більш прагматичним характером економічного мислення загалом.

Регіональна специфіка сприйняття громадянами України вітчизняної науки і науковців

Особливо шанобливе ставлення до вітчизняної науки зафіксовано в регіонах з високою концентрацією науковців і високотехнологічного виробництва. Так, найбільша підтримка і повага до науки і вчених простежується серед мешканців Дніпропетровської і Харківської областей. Саме серед них найбільша частка громадян, які вважають, що українська влада при розробленні програми розвитку країни має спиратися на рекомендації вітчизняних учених (44 %, в українському суспільстві загалом — 35 %). Аналогічно серед них і найбільші частки тих, хто довіряє вченим НАН України (46 %, у суспільстві загалом — 35 %), хто підтримував би своїх близьких у виборі професії вченого (77 %, у суспільстві загалом — 71 %), хто цікавиться новинами у сфері науки (21 %, у суспільстві загалом — 15 %). Найвищий рівень довіри до науковців, соціальної привабливості

професії вченого спостерігається також серед киян (50 % і 79 % відповідно).

Отже, аналіз громадської думки дозволяє стверджувати, що, незважаючи на виявлення в українському суспільстві низки негативних явищ (падіння престижу професії вченого, наявність серед населення невеликої частки громадян, що цікавляться новими науковими відкриттями і технологічними досягненнями), більшість населення визнає роль науки як найважливішого фактора розвитку сучасного суспільства. Більше того, на противагу відсутності реального запиту з боку української держави та економіки, в Україні існує суспільний запит на розвиток вітчизняної науки. У суспільстві зберігається високий рівень довіри до вітчизняних учених, що покладає на них велику відповідальність за висновки і рекомендації.

Досить високими залишаються соціальна привабливість і повага українських громадян до професії вченого. Для підвищення авторитету і престижу вітчизняної науки, зростання зацікавленості й обізнаності наших співвітчизників у новинах науки необхідно постійно інформувати про них суспільство, враховуючи рейтинги засобів масової інформації і поширеність, особливо серед молоді, новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (Інтернет, соціальні мережі).

Забезпечення широкого стратегічного діалогу між ученими, владою і суспільством з питань науки заради збереження і процвітання не лише вітчизняної наукової сфери, а й незалежної Української держави потребує проведення як комплексних досліджень громадської думки, так і спеціальних експертних опитувань.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Science and Engineering Indicators 2014. Chapter 7. Science and Technology: Public Attitudes and Understanding. — <http://www.nsf.gov/statistics/seind14/content/etc/nsb1401.pdf>.
2. Special Eurobarometer 401. Responsible Research and Innovation (RRI), Science and Technology. Report 2013. — http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_401_en.pdf.
3. Special Eurobarometer 340. Science and Technology. Report 2010. — http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_340_en.pdf.

Т.О. Петрушина

Институт социологии НАН Украины
ул. Шелковичная, 12, Киев, 01021, Украина

ВОСПРИЯТИЕ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ НАУКИ И УЧЕНЫХ В ОБЩЕСТВЕННОМ СОЗНАНИИ

Проанализированы такие индикаторы восприятия гражданами Украины отечественной науки, как отношение к выбору профессии ученого, доверие к ученым НАН Украины, представление о невозможности развития Украинского государства без развития науки, понимание важности рекомендаций ученых для развития страны, а также заинтересованность людей в новостях по научной тематике. Полученные данные свидетельствуют о наличии общественного запроса на развитие отечественной науки.

Ключевые слова: наука, доверие к ученым, выбор профессии ученого, наука и общество.

T.O. Petrushina

Institute of Sociology of NAS of Ukraine
12 Shovkovychna St., Kyiv, 01021, Ukraine

PERCEPTION OF DOMESTIC SCIENCE AND SCIENTISTS IN THE PUBLIC MIND

There were analyzed such public perception's indicators of Ukrainian science as attitude towards the choice of scientist profession, trust in scientists of NAS of Ukraine, the idea of the impossibility of Ukrainian state's development without the development of science, understanding of the importance of scientists' recommendations for the development of the country as well as people's interest in scientific news. The data indicate the presence of public demand for the development of national science.

Keywords: science, trust in scientists, scientist profession's choice, science and society.